

je delala z pomočjo potapljalcev, je izrekla odločno mnenje, da je eksplozivna moč jekleno sklepje ladje zadela od zunaj. Tudi španjska komisija je iskala po vzroku eksplozije in slednjič je izrekla mnenje, da se to ne more določiti.

Državniki v Washingtoni so celo stvar jako mirno in pravilno obravnavali in zadovoljni bi bili, ako bi španjska vlada povrnila škodo, katere so Zjed. države na blagu in življenji trpele pri tej nesreči. Vlada je španjskim havanskim ladjostojnim uradnikom krivdo dajala, da so oni določili kraj, kjer ima „Maine“ sidrovati, da so oni po njih brez skrbnosti krivi pogina te ladije in da je torej njih vlada dolžna škodo povrniti.

V Zjedinjenih državah je bil vsak moralno prepričan, da je „Maine“ potopila hudobna roka, akoravno se ni španjski vladi očitalo, da je ona — dala povelje osodepolno bombo sprožiti. Da je bila luka havanska polna podmorskih bomb in to je torpedov je gotova stvar in prav zelo je mogoče, da je kaki častnik ali tudi nižje vrste vojak nečuvano pritisknil na električno žico, katera je vezala dotično bombo s suho zemljo.

Amerikansko ljudstvo je bilo razjareno do skrajnosti in ko Španija ni hotela oziroma „Maine“ nobene odgovornosti prevzeti, je Mac Kinley nehal pritisku javnega splošnega mnenja, ter je napovedal vojsko.

Ako se obrnemo na vojne moči Zjed. držav v začetku vojske, moramo reči, da so bile jako nedostatne. Stalna armada šteje tukaj samo 25 tisoč vojakov, kar pri tukajšnjih razmerah v mirnem času popolno zadostuje. Ta vojna moč obstoji iz prostovoljcev, kateri se zavežejo, dobo petih let služiti. Prostaki dobivajo 14 do 18 dolarjev (35 do 45 goldinarjev) na mesec, hrano imajo izvrstno, prav gosposko. Službovanje pa ni prijetno, vežbati in delati pri uterjevanj posadek morajo neprenehoma. Glavna naloga jim je čuvati nad Indijanci, da ti z orožjem v roki ne plenijo in morijo bele naseljence, živče blizu indijanskih rezervacij. Ti vojaki se morajo prištevati med narbolje vojake na sveti, kar se tiče izurjenja v vojaških vajah in trde discipline. Ker ima stric sam dosti denarja za streljivo, so njegovi vojaki jako pridno vadijo v streljanji in oni so v tem oziru morebiti narboljši med vsemi svetovnimi armadi. Kakih 8000 je črnih vojakov in oni so zopet v tej vojski pokazali, da se zamorec zam bita kot sam peklenček.

(Dalje sledi.)

Novice.

— **Osebne vesti.** Učitelj v Premu J. Kostanjevec znani slovenski pisatelj, je imenovan nadučiteljem v Litiji.

— **Upravno sodišče** je odbilo pritožbo tržaške občine proti vladni odredbi, s katero se je dovolilo, napraviti na nagrobnem spomeniku Drag. Martelanca v Barkovljah slovenski napis.

— **Volitev v kontingentno komisijo na Dunaju** se je vršila v soboto in je bil izvoljen članom dr. Majaron, namestnikom pa notar Gogola.

— **Volilni shod v Kranju** je v četrtek 20. t. m. priredil kandidat narodne stranke za deželnozborski mandat mestnih občin Kranj-Škofjaloka, gosp. ravnatelj Ivan Šubic.

— **Regulacija plač deželnih uradnikov** Deželni odbor je sklenil, predložiti deželnemu zboru v prihodnjem zasedanju načrt regulacije plač deželnih uradnikov. Upamo, da tudi deželnih slug ne pozabi.

— **Nadškof goriški dr. Missia** postane, kar poročajo laški listi, v kratkem kardinal.

— **Kocenov spomenik** V Ponikvi ob južni železnici so v nedeljo razkrili spominsko slovečo ploščo kartografu Blažu Kocenu.

— **Nov list.** V Spletu je začel izhajati časopis „Nezavisnost“, kateri ima nalogo, delati na sporazumljenju mej Hrvatim in Srbi,

— **Der Süden** bo od 1. novembra naprej vzhajal po trikrat na mesec. List je namenjen Nemcem slovenščine nezmožnim ljudem, a ti se zanj niti ne menijo.

— **Novo politično društvo**, kateremu je namen, braniti na Štajerskem slovensko mejo pred tujci so po zaslugi drž. poslanca Robiča in mariborskega odvetnika dr. Pipuša osnovali v Jarenini.

— **Javen shod** je 16. t. m. priredil goriški deželni odbornik in dež. poslanec dr. Tuma.

— **Poročil se** je g. Franjo Natek, poštni asistent v Ptuj, z gosp. Roziko Kladnik z Vranskega.

— **Častno občanstvo.** Občina Dolenja vas pri Ribnici je izvolila častnim občanom kočevskega okr. glavarja dr. pl. Thomanna.

— **Vzgojišče za dekleta** so otvorile šolske sestre v Narodni šoli družbe sv. Cirila in Metoda v Velikovcu. Če je vzgojišče slovensko, je z veseljem pozdravljamo, želimo pa, da se tudi izrečno pove, v katerem jeziku se gojenke poučujejo in vzgajajo.

— **Slavnostna otvoritev gospodinske šole**, katero je ustanovila c. kr. kmetijska družba, se je prav na slovesen način vršila v četrtek dne 20. t. m.

— **Šolo za zborna petje** je osnovala Glasbena Matica v Ljubljani. Vodstvo in pouk je poverila gosp. Mateju Hubadu.

— **Na ljudski šoli v Ribnici** se letošnje šolsko leto otvori peti razred.

— **Novo gasilno društvo** se snuje v Sečah pri Šempetru na Notranjskem.

— **Zveza slovenskih prostovoljnih gasilnih društev za Spodnje Štajersko.** Štajersko namestništvo je dovolilo ustanovitev društva „Zaveza slovenskih prostovoljnih gasilnih društev za spodnje Štajersko.“ Osnovno načelnštvo sklicuje v smislu § 13. zaveznih pravil glavno skupščino vseh slov. prostov. gasilnih društev na Spod. Štajerskem, katera hočejo k zavezi pristopiti, na dan 30. oktobra t. l. v Žalec v dvorano gostilne Hausenbichler dopoldne ob 10 uri. — Dnevni red. — 1. volitev zaveznega vodstva, to je: načelnika, namestnika, zapisnikarja in blagajnika. 2. volitev zastopnika pri deželnemu odboru, 3. določilo v gasilnim orodju in vežbanju, 4. Določba kroja za prihodno glavno skupščino, 5. predlogi in nasveti. Opombe. Vsako gasilno društvo ko jo je svoj pristop k zavezi pismeno naznanilo je ud zaveze in odpošle k glavni skupščini enega zastopnika. Želeti je, da pristopijo vsa gasilna društva k tej velevažni zavezi.

— **Aretovani anarhisti.** Na Reki je policija prišla na sled dvema nevarnima anahistoma in ju je tudi ujela. Jeden se zove Agostineli, drugi Bajocchi. Oba sta iz Akone. Udeležila sta se milanske revolucije, potem pa pobegnili na Reko, kjer sta prodajala žganje.

— **Cigani** so posestniku Francu Novaku iz Primče vasi pri Ambrusu ukradli iz bleva dva konja, vredna 160 goldinarjev.

— **Detomor** udova Ana Modic v Sevnici pri Mirni je stara 43 let, je svoje nezakonsko dete umorila na ta način, da mu je dala piti hudičevega olja in mu je zlomila oprsje.

— **Umrli.** V Kranju je umrl posestnik Tomo Pavšlar, svetnik trgovinske in kupčijske zbornice, v starosti 76 let. — V Ljubljani sta umrla knjigovez in posestnik Josip Gerber in vdova bivšega dež. šolskega nadzornika I. Pirkirjeva. — V Gorici je umrl prof. Andrej Marušič, častni kanonik.

— **Nezgode.** V Mariboru so našli na železniškem tiru truplo mladega človeka, katerem je bil vlak odtrgal nogo. — Pod črnuškim mostom so minoli teden našli mrtvega človeka, glede katerega se še ne ve, ali se je v pijanosti ponesrečil, ali ga je zlobna roka ubila. — V Ljubljani so se fижakarju A. Vrbuncu splašili konji. Tekli so proti mesarskemu mostu, kjer se je voz prevrnil. Vrhunc je padel s kozla in bil tako zelo poškodovan, da je umrl. —

— **Ogenj.** V Tupališčah, župnije preddvorske, je ogenj uničil te dni pet hiš in mnogo gospodarskih poslopjij. Škoda je prav znatna. Kdo je zažgal, se še ne ve natanko.

— **Žalostna vrnitev.** Španjski vojaki se vračajo v domovino, njihova vrnitev je jako žalostna. Na sebi nosijo vse sledove, ki jih zapušča borba z boleznijo, gladom in podnebjem. Iz Španske je odšlo na Kubo in na Portoriko 230 000 mladih mož, umrlo jih je 60.000, Rumena mrzlica in sušiča sta pokopali 90% teh 60 000 vojakov. Še predno je bila vojska končana, se je iz večine vojske vrnilo 50.000 onemoglih invalidov. Odkar se je vojska končala, se je vrnilo nad 20.000 mož, največ iz Santjaga. V kakem položaju so bili ti, se razvidi dejstva, da so morali vreči poprek za deset mrličev na dan v morje, tako so n. pr. z ladje „Brat smrti“ od 1300 vojakov vrgli v morje 127 mrličev, z druge od 1400 vojakov 102. Lahko si je misliti, kako žalostni prizori se dogajajo pri izkrcovanju in ni se čuditi, da so Španci za nekaj časa pozabili na finance, na politiko, na mirovne pogoje in na vse ostalo.

— **Strahovit požar** je divjal minoli teden v mestu Haukau na Kitajskem. Zgorelo je nad 10.000 kitajskih hiš in na več milijonov cenjenega raznovrstnega blaga, a ponesrečilo se je tudi blizu tisoč oseb, največ žensk in otrok.

— **Židovska nesramnost.** Poljski listi poročajo: Soproga nekega židovskega bankirja v Londonu je nekje brala, da se pariške dame, ki hočejo ohraniti svojo lepoto, kopljejo v mleku, to poskuša sedaj tudi Lvovska židinja. Vsako jutro na vse zgodaj se pripelje pred bankirjevo hišo mlekarški voz nekega židovskega liferanta. Sluge neso mleko v kopelj, kamor pride lepa bankirka kopat se za četrt ure. Po kopelji gre bankirka še nekaj časa spat, sluge pa stočijo mleko zopet nazaj v posode in mlekarški voz se odpelje v mesto na trg, kjer se proda vsak dan vse mleko. Židinja plačuje za „posojeno“ mleko po 2 gld. na dan.

— **Francosko plemstvo.** Veleugledni pariški list „Revue des Revues“ prijavlja članek, iz katerega je razvidno, da je nekaj toli slavno in ponosno francosko plemstvo skoro že izumilo in da so se sedanji francoski aristokratje s pri-

meroma malimi izjemami prav za prav le talmi-plemenitaši. Rečeni list pravi, da je na Francoskem izmeje 25000 aristokratov komaj 5000 pristnih, mej temi jih je pa le nekaj nad 400, kateri so starejšega resničnega plemstva. Še zanimivejša je, da tudi sedanja republika podeljuje plemstvo in sicer za denar. Kdor želi dobiti plemstvo, prosi, da sme premeniti svoje ime in če ima dovelj drobiža, prosi in doseže, da obesi k imenu tudi plemstvo. Tako se je bankir Dulac prekrstil v Du Lac de Beaujoi. Kdor nima denarja, se sam imenuje plemičem kar na francoskem ni kaznivo.

— **Velikomestna popačenost.** Kako pokvarjeni so v velikih mestih že otroci in kako brezbožni da so, kaže naslednja dogodka. V Londonu je bil povožen 10leten deček. Prenesli so ga težko ranjenega v bolnico in zdravniki so rekli, da bržčas ne okreva, ter so poklicali duhovnika. Ta je dečka jako prijazno ogovoril in mu rekel: Zdravniki so mi povedali, da si težko ranjen. Ali si bil vedno bogaboječ in priden? Fant je vzhihovaše vsled bolečin zaklical: Spravite se proč. Duhovnik je na te neuljudne besede mirno odgovoril: Bojim se, da nisi bil priden, in zdaj boš morda umrl. Fant pa je na to zarenčal: Kaj pa Vas moja smrt briga? Ali morda krste prodajate, da ste tako nadležni? — Strašno!

— **Velik časopis za Sibirijo.** Ruski listi razpravljajo jako obširno o nasvetu, naj se za Sibirijo izdaja velik list, kateri bi vse novosti priobčeval tako hitro, kakor petrogradski, moskovski ali pariški listi. Ker železnica še ni gotova, in bi tudi z železnico pisma potovala več dnij v Sibirijo, snujejo sedaj v Petrogradu družbo, katera naj izdaja velik list za Sibirijo. List bi izhajal v štirih mestih nakrat, v Omsku, Tomsku, Krasnojarsku in Irkutsku. Uredništvo bi bilo v Petrogradu, od koder bi se v rečena mesta napeljala posebna brzojavna zveza in bi se vsebina lista vsak dan brzojavila v imenovana mesta. Kapitala za to podjetje bi bilo treba poldrugi milijon rubljev. List bi se izplačal če bi imel 40.000 naročnikov.

— **Ponarejaici bankovcev.** Že nekaj let se je policija vse Evrope trudila, da pride na sled navihanim sleparjem, kateri so znali ponarejati angleške bankovce tako, da jih niti davčni uradniki niso spoznali in so premnogo teh falsifikatov izdali, a vse je bilo zaman. Sedaj je policija v Vratislavi zasačila človeka, kateri pravi, da se imenuje Manquette in kateri je tam posknsil, zamenjati 28 ponarejenih bankovcev. Mož neče priznati, kdo da je, a slučaj je nanesel, da se je našla izdelovalnica ponarejenih bankovcev. V Pešti je namreč ujela policija nekega risarja Schwalbeja in njegovo ljubimko Jošt, rodno iz Ptujja, pri katerem je našla nekaj ponarejenih bankovcev in po daljšem iskanju je tudi našla stanovanje Manpuettovo, v katerem je dobila vse polno raznovrstnih priprav za ponarejanje bankovcev. Deloma je to že razkrito, odkod so prihajali ponarejeni bankovci, kdo pa je Manquette, kateri trdi, da je sin nekega zobozdravnika iz Filadelfije, to že ni dognano.

— **Esterhazy in Boisdeffre.** Clémenceau je objavil v listu „Aurore“ Tajnosti, katere je dobil od neimonoanega svojega prijatelja. Ta prijatelj je imel slučajno priliko pregledati preiskovalne akte Bertulusa proti Esterhazyju. Bertulus je moral s preiskavo prenehati, ker mu je to vkazala vlada. V teh aktih je razvidno, da sta občevala major Esterhazy in šef generalnega štaba, general Boisdeffre čudno prijazno. V nekem pismu, katero je pisal Esterhazy Boisdeffru mej preiskavo Esterhazyjevih pisem na gospo Bolancy, pravi Esterhazy: „Ali se morete zanesti na svoje zvedence? Ako se morete, zanesem se po vsem na Vas. Sicer pa bom dejal kakor glede bordereana, da so moja pisavo ponaredili!“ Že doslej se je sumilo, da je general Boisdeffre poleg majorja Esterhazyja in polkovnika Henryja, glavar mej ponarejalci in sle-